

آگاهی و نگرش معلمان نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول

بنیادین آموزش و پرورش

طالب محمدی^۱، رفیق حسنی^{۲*}، مجید محمدی^۳

Received: 05/02/2019
Accepted: 05/11/2019

صفحات: ۵۷-۳۱

دریافت مقاله: ۱۳۹۷/۱۱/۱۶
پذیرش مقاله: ۱۳۹۸/۰۸/۱۴

چکیده

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی است که با رویکرد آمیخته با طرح اکتشافی انجام شد. مطالعه در بخش کیفی، توسط مصاحبه نیمه ساختار یافته با ۱۰۰ نفر از خبرگان جامعه علمی و متخصصان آموزش و پرورش که از سوابق اجرایی برخوردار بودند، انجام شد و در بخش کمی نیز، جامعه آماری شامل کلیه مدیران مدارس و معلمان استان کردستان به تعداد ۲۴۱۲۵ نفر بود که ۱۰۰۰ نفر از آنان جهت پاسخگویی به پرسشنامه‌های محقق ساخته، انتخاب شدند برای گردآوری داده‌های تحقیق در بخش کیفی از دو ابزار فیش و مصاحبه نیمه ساختار یافته استفاده شد و در بخش کمی از دو پرسشنامه محقق ساخته " آگاهی سنجی " و " نگرش سنجی " که مبتنی بر معیارهای استخراج شده از مرحله کیفی و با مطالعه مبانی نظری سند و مصاحبه با خبرگان آموزش و پرورش در خصوص احصای مفاهیم کلیدی و احکام سند تحول می باشد استفاده گردید. برای تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی پژوهش از تحلیل محتوا و بخش کمی از روش‌های آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد. نتایج نشان داد که در کل میزان آگاهی معلمان استان کردستان نسبت به تمامی مفاهیم و احکام سند تحول بنیادین به طور میانگین، پایین است که نمره آگاهی آنان نسبت به مفاهیم کمی بیشتر از آگاهی آنان نسبت به احکام بوده است اما میزان نگرش معلمان نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول مثبت است و در مقایسه با نمرات کسب شده از پرسشنامه سنجش آگاهی، نتایج حاصله در بخش نگرش نشان دهنده دیدگاه مطلوب اکثریت آنان نسبت به احکام و مفاهیم سند می‌باشد.

کلید واژگان: سند تحول بنیادین آموزش و پرورش؛ آگاهی؛ نگرش؛ معلم؛ مفاهیم؛ احکام.

۱- دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، واحد سنندج، دانشگاه آزاد اسلامی، سنندج، ایران.

۲- گروه علوم تربیتی، واحد سنندج، دانشگاه آزاد اسلامی، سنندج، ایران

(نویسنده مسئول):

۳- گروه علوم تربیتی، واحد سنندج، دانشگاه آزاد اسلامی، سنندج، ایران

مقدمه

مقوله تحول در نظام‌های آموزشی مبحث دیرپایی است و به زعم برخی از ارباب تعلیم و تربیت از لوازم لایتجزای نظام‌های آموزش، تحول مستمر و تغییرات پی در پی و ارتقایی^۱ است (Tousi, 2001). این مهم در بعد از سال ۱۹۴۵ در دنیا نمود عینی‌تری یافت (Ghourchian, 2000) و اغلب کشورهای جهان برای خیزش مجدد و گام نهادن به سمت و سوی آینده شتابان و تحولات فزاینده به فکر بازکاوی، معماری، بازسازی، تغییر و تحول اساسی در نظام‌های آموزشی خویش افتادند که در این میان دو کشور شکست خورده جنگ جهانی که ققنوسوار از خاکستر جنگ برخاستند و امروزه در زمینه‌های آموزش‌های کارآمد، نظام پیشرو آموزشی و صنعت و اقتصاد و فناوری یکه تاز هستند - یعنی آلمان و ژاپن- طبق تحقیقات موجود این شتاب خود را مدیون بازسازی نظام آموزشی و تحولات به‌جا، سریع و ارتقایی نسبت به ساختار، زمینه و محتوای نظام آموزشی خویش هستند (Rahimi, 2005).

آنچه مهم و مبرهن است تدوین موفقیت‌آمیز برنامه تحولی نمی‌تواند اجرای موفقیت‌آمیز آن را تضمین کند همیشه انجام دادن کار (اجرای استراتژی) از گفتن آنچه باید انجام شود (تدوین استراتژی) مشکل‌تر است. جرعه تحول در نظام آموزش و پرورش ایران به سال ۱۳۶۷ بر می‌گردد که تحت عنوان تغییر بنیادین نظام آموزش و پرورش نام گرفت. این طرح به مدت ۹ سال مسکوت ماند و در سال ۱۳۷۶ در قالب لایحه‌ای به مجلس شورای اسلامی و تحت عنوان "سند ملی آموزش و پرورش" ارایه گردید. این سند هم قریب ۱۰ سال در مجلس ماند و در سال ۱۳۸۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی بعنوان مرجع قانونی تصویب سند جایگزین مجلس شورای اسلامی شد و مجدداً تحت عنوان "سند تحول بنیادین آموزش و پرورش" در این شورا مطرح و بررسی شد. ابتدا در اردیبهشت ۱۳۸۹ با بررسی‌های مختلف توسط ۵۰۰ نفر از صاحب‌نظران کارشناسان و طی ۲۰ جلسه کارشناسی به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش رسید و پس از آن و طی ارایه و بررسی در ۱۶ جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی در مهرماه ۱۳۹۰ به تصویب رسید و پس از رونمایی سند در ۲۲ آذر ۱۳۹۰ توسط ریاست محترم جمهوری وقت، جهت ابلاغ به آموزش و پرورش ابلاغ شد. این سند در حال حاضر و در چند سال اخیر که حدود ۷ سال از تصویب و به مرحله اجرا گذاشتن آن می‌گذرد، مهم‌ترین موضوع و گفتمان غالب نظام آموزشی کشورمان بوده است و به نوعی دایره تاثیر و اثرش کل نظام آموزشی کشور را در بر گرفته است. این سند تحولی عمیق و ریشه‌ای، همه‌جانبه، نظام‌مند، آینده‌نگر مبتنی بر آموزه‌های وحیانی و

معارف اسلامی است. تهیه، تدوین و تصویب سند تحول بنیادین آموزش و پرورش از سال ۹۰ در شورای عالی انقلاب فرهنگی را بی‌تردید باید نقطه عطفی در آموزش و پرورش دانست. اجرای این سند مهم، نیازمند درک درست و باور راستین مجریان سند به مفاهیم کلیدی و احکام آن - که بار اصلی معنایی سند را به دوش می‌کشند- می‌باشد. مفاهیم و احکام مندرج در متون و مفاد سند تحول، مدلولات ذهنی و کلیدی هستند که بار اصلی معنایی سند را دربردارند. این مفاهیم واسطه اصلی تبادر شناخت و فهم سند به مخاطبین می‌باشند. بررسی جامع متون سند نشان می‌دهد که مفاهیم نظری و فلسفی کلیدی متعددی در آن گنجانده شده است که بدون احصاء و تبیین این مفاهیم، درک پیام اصلی سند بسیار ناقص خواهد بود. مفاهیم کلیدی که مفاد اصلی سند را تشکیل می‌دهند، نیازمند بررسی و تبیین عملیاتی هستند تا مخاطبین با شناخت معنا و مفهوم آنها بتوانند راهبری اجرای عملیاتی سند را معمول دارند. همچنین سند در بردارنده الزامات تکلیفی برای سایر دستگاه‌های ذیربط است که شورای عالی انقلاب فرهنگی به‌طور ویژه در فصل هشتم سند تحت عنوان «احکام سند» به آنها تصریح کرده است و این احکام نیز به مانند مفاهیم کلیدی مندرج در سند، نیازمند احصاء و تبیین می‌باشند که آگاهی از آنها راهگشای اجرای عالمانه و هدفدار سند می‌باشد.

از آنجا که مفاهیم فلسفی و نظری و نیز احکام مندرج در این سند نیاز به تبیین و تشریح بیشتری دارند تا برای عموم مخاطبان قابل بهره‌برداری باشند و از آنجا که تحقق کامل و اثربخش اسناد تحولی، تنها و تنها در سایه همگرایی ذهنی و فهم مشترک تمامی مجریان و بهره‌برداران به ویژه مشارکت نظری و عملی معلمان به عنوان اصلی‌ترین و مهم‌ترین مولفه نظام آموزش و پرورش که عمده بخش اجرای سند را به‌عهده دارند به‌دست می‌آید لذا با توجه به این‌که با گذشت بیش از هفت سال از تصویب سند، هنوز خیلی از بخش‌های آن یا اجرا نشده و یا به‌کندی اجرا می‌گردد، در نتیجه، اطلاع از آگاهی و نگرش معلمان در این راستا می‌تواند نقش ممتازی در حوزه هدایت و پیشبرد اجرای سند تحول داشته باشد. در نظام تعلیم و تربیت کشورهای مختلف، معلم پیشگام اجرای برنامه‌های جدید آموزشی به شمار می‌رود و به‌طور دایم با دانش‌آموزان در ارتباط است و رفتارهای او نقشی شگرف در پدیدآوری عواطف دانش‌آموزان دارد (Ghulami & Hoseinchari, 2012). پر واضح است که آموزش و پرورش ابزار کلیدی هر نوع توسعه انسانی، رشد اقتصادی، تجاری سازی، دموکراسی، تمرین حق شهروندی و حقوق بشر است و برای این‌که آموزش و پرورش بتواند این نقش مهم را ایفا کند باید چند شرط ذیل را داشته باشد:

- بخشی از پروژه سطح ملی باشد.
 - اولویت تصمیم‌گیران و سیاست‌گذاران باشد.
 - تحول کلید واژه این آموزش و پرورش باشد و مهمتر از آن این تحول بوسیله خود معلمان حمایت شود (Milton, 2018). معلمان در سطح اصلی می‌توانند در فرایند تحولات آموزشی نقش آفرین باشند: یکی به‌خاطر تاثیر گذاری برخط‌مشی‌های آموزشی از طریق اتحادیه‌های معلمان و دیگری به‌خاطر فعالیت‌های موثر کاری روزانه‌شان در کلاس‌های درس (Milton, 2018). معلمان بخاطر تاثیر مستمر و مداومی که در طول فرآیند آموزش و پرورش بر دانش‌آموزان دارند نقش راهنما و بلکه رهبری هر گونه تحول و تغییر را در آموزش و پرورش دارند (Kelly, 2018). مقاله‌ی (Kreutzer (2018) به تحولات آموزش و پرورش با این مضمون که چرا این؟ چرا حالا؟ به نقش معلمان در تحول آموزشی اشاره کرده است، که تحول نمی‌تواند در سطح جزء و فرد اتفاق بیفتد بلکه تحول در قالب تیمی اتفاق می‌افتد و معلمان بزرگترین و قدرتمندترین تیم کاری آموزش و پرورش هستند.
- معلمان باید بر انواع دیدگاهها و راهبردها تسلط داشته و در استفاده از آنها مسلط و در عین حال انعطاف پذیر باشند و این موضوع مستلزم دو مقوله کلیدی است: الف) داشتن آگاهی حرفه‌ای (ب) نگرش و انگیزش، لذا یکی از لوازم مهم در این راستا آگاهی و نگرش می‌باشد (Ghaseminejad & Ismaeili, 2005) بنابراین بررسی آگاهی و نگرش مدیران مدارس و معلمان نسبت به سند تحول بنیادین بیشتر از آن جهت دارای ضرورت است که آنان موثرترین مولفه‌های نظام آموزشی هستند و بدون آگاهی لازم و همچنین نگرش مثبت آنان نسبت به مفاهیم و احکام آن سند اجرای آن قطعاً با مشکل مواجه خواهد شد. اطلاع از میزان آگاهی و نحوه نگرش معلمان می‌تواند راهکارها و چارچوب‌های مقتضی و ترمیمی برای اجرای هرچه بهتر سند فراهم آورد.
- در کل معلمان از چندین نظر مختلف مهم‌ترین نقش را در هدایت و تحقق اهداف آموزش و پرورش به عهده دارند. اول اینکه معلم پیکره اصلی آموزش و پرورش را تشکیل می‌دهد و آموزش و پرورش اصولاً بدون معلم شناخته شده نیست، ثانیاً آموزش و پرورش برعکس سایر نهادها و دستگاه‌های اجرایی که هر چه سطح مدیریتی شان بالاتر باشد اهمیت شان در تحقق اهداف بیشتر است، بیشترین درجه تحقق اهداف در قاعده هرم آن یعنی در سطح عملیاتی - یعنی سطح مدرسه و کلاس‌های درس - جنبه اجرایی پیدا می‌کند، زیرا که محور اصلی اهداف کلی تعلیم و تربیت (سازمان‌های آموزشی) دانش‌آموز است و مکنون اصلی هدایت دانش‌آموز

همان کلاس درس می‌باشد که عهده‌دار بلامنازع و تولیت اصلی این بخش عملیاتی صرفاً مربوط به معلمان می‌باشد. ثالثاً آموزش و پرورش به واسطه نقش جامعه شمولی که دارد وبالطبع هرگونه تأثیر و تأثر در آن، جامعه را نیز به سرعت تحت تأثیر قرار می‌دهد، بدون معلمان آگاه و شایسته از عهده این نقش مهم نیز بر نمی‌آید و بالاخره اینکه در خود سند تحول بنیادین آموزش و پرورش در فصل دوم «بیانیه ارزشها» به جایگاه والای معلم اشاره مستقیم رفته است و از معلم به عنوان هدایت کننده اصلی سند و اسوه‌ای امین و بصیر در فرآیند تعلیم و تربیت و موثرترین عنصر در تحقق مأموریت های نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی نام برده شده است. همچنین دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش (2011) معلم را رکن اصلی نظام تربیتی می‌داند که آگاهی و اشراف اطلاعاتی وی بر همه ابعاد و مؤلفه های تحول بنیادین آموزش و پرورش پرتو می‌افکند. معلمان به عنوان عنصر اصلی و کارگزار حقیقی نظام تعلیم و تربیت رسمی کشور مهم‌ترین رسالت را در اجرای سند بعهده دارند. بخش اصلی تحقق اهداف نظام تعلیم و تربیت رسمی کشور منوط به برخورداری بودن از معلمان آگاه و شایسته است (Elbaz, 1991). معلم از آن جهت کارگزار و عامل اصلی تعلیم و تربیت به شمار می‌آید که اهداف اجرایی و نیز متعالی نظام آموزشی، در نهایت توسط وی محقق می‌شود و به منصف ظهور می‌رسد. در نتیجه، معلم به واسطه‌ی نقش برتری که دارد، باید به بازنمای تمام و کمال خصوصیات و کیفیت‌های مطلوب هر نظام آموزشی تبدیل شود (Mehrmohammadi, 2017).

بنابراین نقش " فهمیدن " و " اعتقاد " معلمان به نقشه راه آموزش و پرورش که همان سند تحول بنیادین می‌باشد بسیار حائز اهمیت است، چرا که معلم ناآگاه به مفاد و پیام سند و نیز معلمی که مؤمن به مسیر و اهداف سند تحول نباشد نمی‌تواند عهده‌دار نقش بی‌بدیل خود در پیشبرد آموزش و پرورش باشد. تحقیقات و تأییدات علمی متعددی مؤید نقش ممتاز آگاهی و نگرش مثبت معلمان در پیشبرد اهداف آموزش و پرورش می‌باشد. به این ترتیب بررسی آگاهی و نگرش به موضوعی مانند سند تحول بنیادین می‌تواند در میان معلمان که در طی حدود ۷ سالی که از اجرای آن می‌گذرد و از طرق مختلف در میان جامعه و فرهنگیان اشاعه یافته است به تشخیص وضعیت اجرای سند و نیز بمتابجه چراغ راه آینده مسیر اجرای سند، کمک شایانی بنماید. در این زمینه (Helsby & McCulloch, 1997) و (Priestley, 2005) بیان می‌کنند که بدون وجود معلمان توانمند و باکیفیت در کلاس درس، امکان موفقیت هیچ‌کدام از برنامه‌های اصلاح نظام آموزشی وجود ندارد. نقش معلمان تا بدان جا مهم و حیاتی است که می‌توان معلم را در نقش سکان‌دار اصلی نظام آموزشی تصور نمود (Salehi et.al., 2016).

نگرش^۱ نیز در واقع بخش اصلی هویت انسان است و مرکز و محور روانشناسی اجتماعی است که بر رفتار، پردازش اطلاعات و رویارویی اجتماعی تاثیر گذاشته و بخشی از خودانگاره فرد را تشکیل می‌دهد (Bohner, 2006). طبق نظر اکثر صاحب‌نظران جامعه‌شناسی و تعلیم تربیت اصل این است که انسان نسبت به مسائلی که او را در رسیدن به اهدافش یاری می‌کند نگرش موافق پیدا کند و نسبت به موانع و مشکلاتی که بین او و هدف‌هایش حایل می‌شوند نگرش منفی در او پدید آید (Fergus, 2015). پژوهشگرانی مانند (Griswold, 1998) و (Jett & Shafer, 1992) نیز بر نقش و سهم مهمی که نگرش‌ها در فرایند تغییر و اصلاح ساختار آموزش و پرورش داشته و دارند تاکید کرده‌اند و نگرش معلمان به دانش‌آموزان تعلیم و تربیت را، منبع اطلاعاتی مناسب و خوبی برای ایجاد تغییر و تحول و تدوین و پیشبرد برنامه‌های آموزشی دانسته‌اند. نگرش معلمان به دانش‌آموزان، برنامه‌ها و حرفه خود عامل مهمی در پیشبرد و موفقیت تلاش‌هایی است که برای اصلاحات آموزشی صورت می‌گیرد (Ernest, 1989). به اعتقاد (Rich, 1997) نادیده گرفتن نگرش معلمان باعث شده است که بسیاری از اصلاحات و تغییرات لازم و حیاتی در حیطه آموزش و پرورش با شکست روبه رو شود. نگرش‌ها نظامی پایدار و مشتمل بر احساس- شناخت و تمایل به عمل هستند که عنصر شناختی نگرش‌ها را تفکر، باورها و معتقدات، و اطلاعات و برداشت‌های فرد، از رویدادها، و اشیا تشکیل می‌دهد (Fridman, 1970). صاحب‌نظران متعددی از جمله (Haider & Frensch, 2002)، و (Osgood, 2010) جنبه‌های شناختی نگرش‌ها را مورد مطالعه قرار داده‌اند. این دیدگاه برای شناخت افراد و باورهای آنان و تحلیلی که از اوضاع و رویدادها دارند اهمیت بسیار قائل است و نگرش‌ها را عقاید نسبتاً ثابتی می‌داند که فرد را آماده پاسخگویی و واکنش به‌شیوه و روش خاص می‌کند. دبیرکل شورای عالی آموزش و پرورش در هفته پژوهش سال ۱۳۹۶ (هفته سوم آذر) در نشست بررسی دستاوردها، نقد و نظر و چشم انداز سند تحول بنیادین آموزش و پرورش کشور بیان می‌کند که " آموزش و پرورش موجود از کاستی‌های زیادی رنج می‌برد اگر تحولی ایجاد نکنیم اهداف آموزش و پرورش محقق نمی‌شود و این خواسته همه مسئولین نظام است. وی در ادامه خاطر نشان کرد تصویب و تبلیغ سند تحول تاکنون در این ۶ سال گذشته که از تصویب آن در شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌گذرد انجام شده است و هم‌اینک در مرحله تبیین سند هستیم". ایشان سال آینده یعنی سال ۱۳۹۷ را سال تبیین مفاهیم

سند در مراجع تصمیم‌گیری و در میان مخاطبان و مشتریان اصلی سند یعنی معلمان دانست و گفت تغییر وضع موجود نیازمند اطلاع کافی مجریان از مطالبات سند و نحوه هدایت آن می‌باشد (Navid adham, 2018).

به این ترتیب در این تحقیق هدف اصلی این است که آگاهی و نگرش به عنوان دو مولفه مهم و اصلی در ایفای نقش معلمان به عنوان مجریان اصلی و نقش‌آفرینان مهم سند تحول که در واقع کارگزار حقیقی نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی کشور می‌باشند مورد بررسی قرار گیرد. اطلاع از دو مولفه اصلی « فهمیدن » و « اعتقاد » معلمان یعنی میزان آگاهی و دانش و نیز نحوه و میزان نگرش آنان نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول، چراغ راهی برای متولیان آموزش و پرورش جهت اتخاذ مکانیزم جبرانی - ترمیمی در راستای هدایت و پیشبرد هر چه بیشتر سند تحول بنیادین آموزش و پرورش کشور خواهد بود و در این راستا این تحقیق با هدف تدوین چارچوب اجرایی برای ارتقا وضعیت سند تحول بنیادین در آموزش و پرورش استان کردستان می‌باشد.

بطور خلاصه اهمیت اصلی این تحقیق در آن است این سند(سند تحول بنیادین) که اکنون مانیفست اصلی پیشبرد و هدایت نظام آموزشی کشورمان است با مشکلات متعددی گریبان‌گیر است و از جمله مولفه‌های اصلی نظام آموزش و پرورش که می‌توانند در هدایت و اجرای آن نقش‌آفرین باشند "معلمان" هستند. آشنایی و اطلاع از میزان فهم و اعتقاد معلمان یعنی باورمندی و میزان آگاهی آنان از مفاد، مفاهیم و احکام سند تحول، می‌تواند در بازطراحی راهکارها و مکانیسم‌های جبرانی - ترمیمی بسیار موثر باشد.

پیشینه پژوهشی

در زمینه سنجش آگاهی معلمان از مفاهیم حوزه تعلیم و تربیت پژوهش‌های فراوانی انجام شده است. در همین راستا پژوهش (Abdi et al (2010 انجام شد که هدف پژوهش، شناخت میزان آگاهی معلمان ابتدایی از ناتوانی‌های یادگیری دانش‌آموزان بوده و نتایج آن نشان داد که با توجه به یافته‌های پژوهش که حاکی از پایین بودن آگاهی معلمان ابتدایی از ناتوانی‌های یادگیری دانش‌آموزان است، آموزش‌های ضمن خدمت برای بالا بردن دانش معلمان مقطع ابتدایی از ناتوانی‌های یادگیری ضروری است. در تحقیق (Tajik (2005 میزان آگاهی معلم از اهداف درس تعلیمات اجتماعی در حد متوسط بوده، اکثریت معلمان اطلاعات و آگاهی کافی از روش‌های تدریس نداشته و در رابطه با کاربرد مواد آموزشی اکثر معلمان به کتاب

درس بسنده می‌کنند. همچنین اکثر معلمان با اصول و روش‌های علمی ارزشیابی، آشنایی کافی نداشته و در طراحی سوالات امتحانی از نظر دانش و مهارت در سطح بالایی قرار ندارند. در پژوهشی دیگر (Ameri, 2005) نشان داده شد که میزان آگاهی معلمان زن استان سمنان به طور معنی‌داری بالاتر از معلمان مرد بود.

در تحقیقی دیگر (Babaei Mayardan, 2003) با بررسی میزان آگاهی معلمان زن و مرد دوره ابتدایی در استان آذربایجان شرقی به این نتیجه رسید که اولاً میزان آگاهی معلمان پایین‌تر از متوسط است. ثانیاً میزان آگاهی معلمان زن از معلمان مرد بالاتر است و ثالثاً معلمان دارای مدرک تحصیلی بالاتر، میزان آگاهی بالاتری هم دارند، در بررسی رابطه بین سابقه خدمت و میزان آگاهی معلمان ارتباط معکوسی داشت، به این معنی که با افزایش سابقه خدمت، میزان آگاهی معلمان کاهش پیدا می‌کند.

پژوهشگرانی مانند (Griswold, 1998) نیز بر نقش و سهم مهمی که نگرش‌ها در فرایند تغییر و اصلاح ساختار آموزش و پرورش داشته و دارند تاکید کرده‌اند و نگرش معلمان به دانش‌آموزان تعلیم و تربیت را، منبع اطلاعاتی مناسب و خوبی برای ایجاد تغییر و تحول و تدوین و پیشبرد برنامه‌های آموزشی دانسته‌اند. (Ernest, 1989) نیز نگرش معلمان به دانش‌آموزان، برنامه‌ها و حرفه خود را عامل مهمی در پیشبرد و موفقیت تلاش‌هایی می‌داند که برای اصلاحات آموزشی صورت می‌گیرد. به اعتقاد (Rich & Janiak, 1997) نادیده گرفتن نگرش معلمان باعث شده است که بسیاری از اصلاحات و تغییرات لازم و حیاتی در حیطه آموزش و پرورش با شکست روبه رو شود.

در نتیجه این تحقیق به دنبال یافتن پاسخ این سوالات است:

- معلمان نسبت به مفاهیم سند تحول بنیادین چه میزان آگاهی دارند؟
- وضعیت نگرش معلمان نسبت به مفاهیم سند تحول بنیادین آموزش و پرورش چگونه است؟
- معلمان نسبت به احکام سند تحول بنیادین چه میزان آگاهی دارند؟
- وضعیت نگرش معلمان نسبت به احکام سند تحول بنیادین آموزش و پرورش چگونه است؟

- مهمترین عوامل تاثیرگذار بر آگاهی و نگرش معلمان نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول بنیادین آموزش و پرورش کدام هستند؟ و بالاخره جهت ارتقای وضعیت آگاهی و نگرش معلمان

نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول بنیادین آموزش و پرورش چه چارچوب و مدل بومی را می‌توان پیشنهاد داد؟

روش تحقیق

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی است که با رویکرد آمیخته با طرح اکتشافی انجام شد. در رویکرد کیفی، از روش نمونه‌گیری هدفمند و در رویکرد کمی چون به بررسی وضعیت موجود پرداخته شد، از روش توصیفی از نوع پیمایشی استفاده شده که مراحل انجام آن به شرح ذیل است (Saroukhani, 2003).

مرحله یکم: بررسی ادبیات پژوهش

در این مرحله مبانی نظری، مطالعات و پیشینه مرتبط با موضوع بررسی، تحلیل و با رویکردی سیستمی تنظیم و تدوین شد.

مرحله دوم: مطالعه کیفی

هدف اصلی این مرحله از پژوهش، بررسی و کاوش مفاهیم و مقوله‌های مرتبط با مدل آگاهی و نگرش معلمان نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول آموزش و پرورش و ساخت پرسشنامه برای بخش کمی بود. بنابراین در این مرحله به دنبال دستیابی به مولفه‌های مدل آگاهی و نگرش معلمان نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول آموزش و پرورش از طریق مصاحبه‌های عمیق و اکتشافی، داده‌های کیفی لازم جمع‌آوری و با استفاده از روش تحلیل محتوا به مثابه تکنیکی پژوهشی، مفاهیم، مقوله‌ها و عوامل اصلی و فرعی شناسایی و مورد تحلیل قرار گرفت (Shi et al., 2005). این مفاهیم، عوامل و مقوله‌ها مبنای تدوین ابزار (پرسشنامه) برای دستیابی به عوامل مؤثر و شناخت ابعاد و مؤلفه‌های الگویی جهت ارائه مدل آگاهی و نگرش معلمان نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول آموزش و پرورش قرار گرفت. حاصل این بخش، بسته‌ای از ابعاد، مولفه‌های اساسی و شاخص‌های مدل آگاهی و نگرش معلمان نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول آموزش و پرورش است. به این ترتیب که از طریق مطالعه مبانی نظری و پیشینه پژوهش، فیش‌برداری اولیه انجام و از طریق دسته‌بندی و جدول‌بندی آن‌ها، مولفه‌ها و شاخص‌های اساسی شناسایی شد. از طریق مصاحبه نیمه ساختار یافته با خبرگان آموزش و پرورش و کسب توافق لازم، ابعاد، مولفه‌ها و شاخص‌های نهایی برای مدل آگاهی و نگرش معلمان نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول آموزش و پرورش شناسایی و تعیین شد.

مرحله سوم: مطالعه کمی

در این مرحله ابعاد، مولفه‌های اساسی و شاخص‌هایی که در مرحله‌ی کیفی به دست آمدند، در معرض قضاوت جامعه‌ی آماری قرار داده شد و اهمیت آن‌ها از طریق بار عاملی به صورت کمی مشخص شد. به این ترتیب در مرحله دوم از روش تحقیق توصیفی از نوع پیمایشی استفاده شده است (Shi et al., 2005) و پرسشنامه محقق ساخته، پس از سه مرحله تعدیل و اصلاحات لازم به صورت الکترونیکی طراحی شد و لینک آن در اختیار پاسخ دهندگان در قالب یک دوره ضمن خدمت شش ساعته قرار گرفت.

مرحله‌ی چهارم: تدوین مدل

با استفاده از اطلاعات به دست آمده، مدل آگاهی و نگرش معلمان نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول آموزش و پرورش ارزیابی شد.

جامعه و نمونه آماری

۱. بخش کیفی: جامعه آماری در این بخش از پژوهش، خبرگان جامعه آموزش و پرورش استان بودند که از سوابق اجرایی در سطوح تصمیم‌گیری برخوردار بوده و به اصطلاح خبرگان آگاه نام دارند. از میان این گروه، ۱۰۰ نفر بصورت نمونه‌گیری هدفمند برای انجام بخش کیفی پژوهش انتخاب شدند و در فرآیند مصاحبه برگزار شده در تابستان ۹۷، شرکت کردند.

۲. بخش کمی: گروه دوم از جامعه آماری این پژوهش، شامل کلیه معلمان (مدیران و عوامل اجرایی مدارس و معلمان) استان کردستان (۲۴۱۲۵ نفر) می‌باشند، که با استفاده از معادله کوکران، تعداد افراد مورد بررسی برابر با ۱۹۴ نفر ارزیابی شدند که متناسب با این تعداد و با توجه به امکان و فرصت مناسب استفاده از لینک الکترونیکی تحت ویندوز و آندروید (<https://survey.porseline.ir/s/NUO2urp>) و مهم‌تر از همه چون در قالب یک دوره ضمن خدمت معلمان ارائه شده بود و بدین وسیله امکان و انگیزه شرکت همه افراد نمونه وجود داشت تعداد ۱۰۰۰ نفر مورد مطالعه قرار گرفتند و این افراد به صورت کاملاً تصادفی از میان جامعه آماری به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند.

ابزار گردآوری داده‌ها

ابزار گردآوری داده‌ها در بخش کیفی

در بخش کیفی جهت گردآوری داده‌ها از دو ابزار فیش و مصاحبه نیمه ساختار یافته جهت شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های مدل آگاهی و نگرش معلمان نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول

آموزش و پرورش استفاده شد. از طریق مطالعه مبانی نظری و پیشینه پژوهش، فیش برداری اولیه انجام و از طریق دسته‌بندی و جدول‌بندی آن‌ها، مولفه‌ها و شاخص‌های اساسی شناسی شد. از طریق مصاحبه نیمه ساختار یافته با خبرگان آموزش و پرورش و کسب توافق لازم، ابعاد، مولفه‌ها و شاخص‌های نهایی برای مدل آگاهی و نگرش معلمان نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول آموزش و پرورش شناسایی و تعیین شد.

ابزار گردآوری داده در بخش کمی

در مرحله کمی پژوهش، پرسشنامه محقق ساخته مدل آگاهی و نگرش معلمان نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول آموزش و پرورش، براساس معیارهای استخراج شده که در مرحله کیفی با مطالعه مبانی نظری و مصاحبه با خبرگان آموزش و پرورش و نظر نهایی اساتید راهنما و مشاور ابعاد و مولفه‌های آن شناسایی و تدوین گردید، پس از شناسایی ابعاد، مولفه‌ها و شاخص‌ها، پرسشنامه مدل آگاهی و نگرش معلمان نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول آموزش و پرورش منتج از نظرات نهایی تهیه و طی سه مرحله تعدیل و اصلاحات لازم در آن به عمل آمد. پرسشنامه آگاهی سنجی شامل ۳۳ گویه سئوالی است که هرگویه اطلاعات مربوط به یکی از مفاهیم کلیدی و احکام سند تحول را می‌سنجد و پرسشنامه نگرش سنجی شامل ۳۳ گویه عبارتی است که نگرش مخاطبین را در یک پیوستار پنج گزینه ای - از خیلی مخالفم تا خیلی موافقم - نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول می‌سنجد. این پرسشنامه‌ها به عنوان ابزار نهایی گردآوری داده‌ها در بخش کمی پژوهش از طریق لینک الکترونیکی مورد استفاده قرار گرفتند (Shyjith et al., 2008).

روش‌ها و ابزار تجزیه و تحلیل داده‌ها

پس از اجرای مصاحبه و اجرای پرسشنامه و جمع‌آوری آن‌ها، برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های آماری مناسب استفاده شد. با توجه به این‌که سوالات به دو دسته کیفی و کمی طبقه‌بندی شده‌اند در نتیجه از روش‌های کیفی و کمی هم برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد. برای تحلیل داده‌های کیفی پژوهش از طریق تحلیل محتوا استفاده شد. در این طرح مراحل تحلیل داده‌های کیفی گردآوری شده، در دو مرحله کدگذاری باز و کدگذاری محوری انجام شده است (Prosser & Walley, 2005).

بنابراین در مرحله اول، ابعاد اصلی و مؤلفه‌ها بر اساس فرآیند کدگذاری باز و محوری داده‌های حاصل از مصاحبه‌های عمیق و اکتشافی انجام عمل پالایش، کدهای مفهومی ارائه شد و اولویت هر یک از عوامل بر اساس فراوانی مفاهیم ذکر شده در مصاحبه‌ها مشخص گردید.

مفاهیم، واحد اصلی تحلیل برای کدگذاری باز و محوری بودند (Shi et al., 2008). هنگام تجزیه و تحلیل دقیق داده‌ها، مفاهیم از طریق کدگذاری، به‌طور مستقیم از رونوشت مصاحبه شرکت‌کنندگان و یا با توجه به موارد مشترک کاربرد آن‌ها ایجاد شدند. رونوشت مصاحبه‌ها برای یافتن مقوله‌های اصلی و فرعی و میزان اهمیت و اولویت این مقوله‌ها به‌طور منظم مورد بررسی قرار گرفتند. در بخش کمی با توجه به سؤال‌های پژوهش، برای تجزیه و تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از پرسشنامه‌های تحقیق، از روش‌های آماری در قالب آمار توصیفی و استنباطی از جمله میانگین، انحراف معیار، جداول توزیع فراوانی و نمودار برای متغیرها ارائه شده است.

یافته‌ها

در این پژوهش، سطح آگاهی و نگرش معلمان (کلیه مدیران و کارکنان و معلمان استان) نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول بنیادین سنجیده شد و پیشنهادات آنان در مورد عوامل موثر ونحوه ارتقای آن در استان کردستان، مورد بررسی دقیق قرار گرفت. در این بخش، در پاسخ به سوالات بیان شده در بخش اهداف، به‌طور اجمالی به اهم این نتایج، پرداخته‌ایم.

وضعیت آگاهی معلمان نسبت به مفاهیم سند تحول بنیادین آموزش و پرورش

به‌طور کلی، نتیجه ارزیابی آگاهی معلمان نسبت به مفاهیم سند تحول بنیادین، از سطح مطلوبی برخوردار نبوده است. طبق نتایج به دست آمده، میانگین نمرات مربوط به آگاهی معلمان از مفاهیم سند تحول بنیادین ۹,۷۴ از ۲۰ بوده است که در این میان، بالاترین نمره مربوط به مفاهیم: جامعه اسلامی با نمره ۱۵,۴ و پایین‌ترین نمره مربوط به بخش بیانیه ماموریت با نمره ۳ بوده است. در جدول (۱) درصد و نمره آگاهی معلمان استان کردستان نسبت به مفاهیم سند تحول بنیادین نمایش داده شده‌اند.

جدول (۱) درصد و نمره آگاهی معلمان استان کردستان نسبت به مفاهیم سند تحول بنیادین

شماره سوال	عنوان مفهوم یا حکم	نوع	درصد پاسخ صحیح	نمره از ۲۰
۱	نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی	مفهوم	۴۲	۸,۴
۲	مفهوم تعلیم و تربیت	مفهوم	۵۵	۱۱
۳	ساحت‌های ششگانه فلسفه تعلیم و تربیت	مفهوم	۵۹	۱۱,۸
۴	نظام معیار اسلامی	مفهوم	۴۶	۹,۲
۵	مبانی نظری سند تحول	مفهوم	۴۵	۹
۶	هویت	مفهوم	۶۰	۱۲
۷	نظام دوری	مفهوم	۳۷	۷,۴
۸	جامعه اسلامی	مفهوم	۷۷	۱۵,۴
۹	حیات طیبه	مفهوم	۴۳	۸,۶
۱۰	افق چشم انداز ۱۴۰۴	مفهوم	۶۱	۱۲,۲
۱۱	شایستگی‌های پایه	مفهوم	۱۵	۳
۱۲	بیانیه مأموریت	مفهوم	۳۲	۶,۴
۱۳	نظام رتبه بندی مدارس	مفهوم	۳۹	۷,۸
۱۴	بیانیه ارزش‌ها	مفهوم	۴۲	۸,۴
۱۵	برنامه درس ملی	مفهوم	۵۰	۱۰
۱۶	سنین لازم‌التعلیم	مفهوم	۵۰	۱۰
۱۷	هدف‌های کلان نظام تعلیم و تربیت	مفهوم	۶۶	۱۳,۲
۱۸	نظام مشاوره و راهنمای تربیتی	مفهوم	۶۶	۱۳,۲
۱۹	فلسفه تربیت رسمی عمومی	مفهوم	۶۶	۱۳,۲
۲۰	استقرار نظام ۳-۳-۶	مفهوم	۵۵	۱۱
۲۱	نظام سنجش صلاحیت‌های عمومی	مفهوم	۶۰	۱۲
۲۲	زیرنظام‌های تحولی	مفهوم	۴۳	۸,۶
۲۳	اهداف و راهکارهای عملیاتی	مفهوم	۳۵	۷
۲۴	اهداف و راهبردهای کلان	مفهوم	۳۹	۷,۸
۲۵	نظام بالندگی شغلی و شایسته‌سالاری	مفهوم	۵۸	۱۱,۶
۲۶	نظام ملی تربیت معلم	مفهوم	۵۱	۱۰,۲
۲۷	رهنامه نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی	مفهوم	۳۷	۷,۴
۲۸	نظام مشارکت	مفهوم	۴۳	۸,۶
	میانگین کل		۳۹,۵	۷,۹
	میانگین مفاهیم		۴۸,۷	۹,۷۴

وضعیت آگاهی معلمان نسبت به احکام سند تحول بنیادین آموزش و پرورش

میزان آگاهی معلمان نسبت به احکام سند تحول پایین‌تر از آگاهی آنان نسبت به مفاهیم آن است. طبق نتایج به‌دست آمده، میانگین نمره کسب شده در زمینه آگاهی از بخش احکام سند تحول بنیادین، ۶ از ۲۰ بوده است که در این میان، بالاترین نمره مربوط به فرآیند ترمیم سند با ۸,۶ و کمترین نمره مربوط به وظایف شورای عالی آموزش و پرورش با نمره ۲,۸ می‌باشد. معلمان نسبت به احکام وظایف وزارت آموزش و پرورش و فرآیند ترمیم سند بیشترین میزان

آگاهی را داشته‌اند و نسبت به احکام بخش‌های سیاست گذاری، برنامه ریزی و نظارت و وظایف شورای عالی آموزش و پرورش، کمترین آگاهی را داشته‌اند.

جدول (۲) درصد و نمره آگاهی معلمان استان کردستان نسبت به احکام سند تحول بنیادین

شماره سوال	عنوان مفهوم یا حکم	نوع	درصد پاسخ صحیح	نمره از ۲۰
۲۹	وظایف وزارت آموزش و پرورش	حکم	۳۹	۷,۸
۳۰	فرآیند ترمیم سند	حکم	۴۳	۸,۶
۳۱	بخش‌های سیاست گذاری، برنامه ریزی و نظارت	حکم	۱۸	۳,۶
۳۲	وظایف شورای عالی آموزش و پرورش	حکم	۱۴	۲,۸
۳۳	وظایف شورای عالی انقلاب فرهنگی	حکم	۳۶	۷,۲
	میانگین کل		۳۹,۵	۷,۹
	میانگین احکام		۳۰	۶

نگرش معلمان نسبت به مفاهیم سند تحول بنیادین آموزش و پرورش

سطح نگرش معلمان نسبت به مفاهیم در سطح مطلوبی ارزیابی شده است. طبق نتایج به‌دست آمده، میانگین نمره کسب شده در زمینه نگرش نسبت به مفاهیم سند تحول بنیادین، ۴,۱۷ از ۵ بوده است. مفاهیم نظام راهنمایی و مشاوره تربیتی، اهداف عملیاتی و راهکارها، نظام بالندگی شغلی و شایسته سالاری، بالاترین امتیاز را در سنجش نگرش معلمان کسب کرده‌اند و به مفاهیم راهبرهای کلان، سنین لازم‌التعلیم و رهنامه تعلیم و تربیت کمترین امتیاز نگرش تعلق گرفت. بیشترین امتیاز در طیف نگرش‌سنجی، مربوط به مفهوم نظام بالندگی شغلی و شایسته سالاری با ۴,۴۲ و کمترین امتیاز مربوط به سنین لازم‌التعلیم با امتیاز ۳,۸۳ بوده‌است.

جدول (۳) میانگین امتیاز طیف نگرش سنجی معلمان استان کردستان نسبت به مفاهیم سند تحول بنیادین

شماره سوال	عنوان	نوع	میانگین
۱	نظام دوری	مفهوم	۴,۰۵
۲	سنین لازم التعلیم	مفهوم	۳,۸۳
۳	ساحت های تعلیم و تربیت	مفهوم	۴,۲۲
۴	بیانیه ارزشها	مفهوم	۴,۳۳
۵	نظام ۳-۳-۶	مفهوم	۴,۲۶
۶	بیانیه ماموریت	مفهوم	۴,۰۹
۷	راهبرهای کلان	مفهوم	۳,۷۶
۸	هدفهای عملیاتی و راهکارها	مفهوم	۴,۳۷
۹	چارچوب اجرایی	مفهوم	۴,۱۶
۱۰	نظام مشارکت	مفهوم	۴,۳۹
۱۱	حیات طیبه	مفهوم	۳,۹۸
۱۲	رهنامه تعلیم و تربیت	مفهوم	۳,۹۳
۱۳	نظام معیار اسلامی	مفهوم	۴,۱۹
۱۴	نظام ارزیابی صلاحیت معلمان	مفهوم	۴,۰۸
۱۵	افق چشم انداز	مفهوم	۴,۱۸
۱۶	نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی	مفهوم	۴,۲۳
۱۷	مفهوم تعلیم و تربیت	مفهوم	۴,۱۶
۱۸	شایستگی های پایه	مفهوم	۳,۹۴
۱۹	فلسفه تعلیم و تربیت	مفهوم	۴,۰۳
۲۰	برنامه درسی ملی	مفهوم	۴,۰۱
۲۱	جامعه اسلامی	مفهوم	۴,۲۳
۲۲	نظام رتبه بندی مدارس	مفهوم	۴,۲۲
۲۳	نظام ملی تربیت معلم	مفهوم	۳,۹۳
۲۴	نظام بالندگی شغلی و شایسته سالاری	مفهوم	۴,۴۲
۲۵	نظام راهنمایی و مشاوره تربیتی	مفهوم	۴,۳۹
۲۶	اهداف عملیاتی و راهکارها	مفهوم	۴,۴۱
۲۷	نظام سنجش صلاحیت های عمومی	مفهوم	۴,۰۵
۲۸	زیرنظام های تحولی	مفهوم	۴,۳۲
	میانگین کل		۴,۱۶
	میانگین مفاهیم		۴,۱۷

نگرش معلمان نسبت به احکام سند تحول بنیادین آموزش و پرورش

سطح نگرش معلمان نسبت به احکام نیز در سطح مطلوبی ارزیابی شده است. طبق نتایج به دست آمده، میانگین نمره کسب شده در زمینه نگرش نسبت به احکام سند تحول بنیادین، ۴,۳۰ از ۵ بوده است. بالاترین امتیاز مربوط به نگرش نسبت به وظایف وزارت آموزش و پرورش در اجرای سند تحول با نمره ۴,۴۹، و کمترین امتیاز مربوط به وظایف شورای عالی آموزش و

پرورش با نمره ۳,۹۸ است. در جدول (۲) میانگین امتیاز طیف نگرش سنجی معلمان استان کردستان نسبت به احکام سند تحول بنیادین نمایش داده شده است.

جدول (۴) میانگین امتیاز طیف نگرش سنجی معلمان استان کردستان نسبت به احکام سند تحول بنیادین

شماره سوال	عنوان	نوع	میانگین
۲۹	وظایف وزارت آموزش و پرورش	حکم	۴,۴۹
۳۰	فرآیند ترمیم سند	حکم	۴,۴۵
۳۱	بخش‌های سیاست‌گذاری، برنامه ریزی و نظارت	حکم	۴,۲۶
۳۲	وظایف شورای عالی آموزش و پرورش	حکم	۳,۹۸
۳۳	وظایف شورای عالی انقلاب فرهنگی	حکم	۴,۰۸
	میانگین کل		۴,۱۶
	میانگین احکام		۴,۳۰

در کل، به نظر می‌رسد که میزان نگرش معلمان نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول مثبت است و در مقایسه با نمرات کسب شده از پرسشنامه سنجش آگاهی، نتایج حاصله در بخش نگرش نشان‌دهنده دیدگاه مطلوب اکثریت معلمان نسبت به احکام و مفاهیم سند می‌باشد.

مهمترین عوامل تاثیرگذار بر نگرش و آگاهی معلمان نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول بنیادین آموزش و پرورش

برای پاسخ به این سؤال داده‌های کیفی جمع‌آوری شده، از طریق مصاحبه بر اساس روند نظریه داده بنیاد تجزیه و تحلیل شدند که در ادامه به آنها پرداخته می‌شود.

شرایط علی: شرایط علی به شرایطی گفته می‌شود که عامل اصلی به وجود آورنده پدیده مورد مطالعه باشد (Corbin & Strauss, 2008). بنابراین، با توجه به تحلیل نتایج حاصل از مصاحبه‌های انجام شده و پاسخ مشارکت‌کنندگان به سوالات آن، شرایط علی در این پژوهش که مقوله اصلی (مهمترین عوامل موثر بر آگاهی و نگرش معلمان نسبت به احکام و مفاهیم سند تحول بنیادین) را تحت تأثیر قرار می‌دهد، شامل پنج مقوله؛ سیاست‌های مدیریت منابع انسانی، سیاست‌های مالی، سیاست‌های اجتماعی، سیاست‌های پرورشی و سیاست‌های آموزشی است که از مهم‌ترین مقوله‌ها و کدهای باز مربوط به شرایط علی می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:

برگزاری دوره‌های بازآموزی و به‌روزرسانی متناسب با تغییرات برنامه درسی در کلیه دوره‌های تحصیلی، برگزاری کارگاه، همایش، دوره ضمن خدمت حضوری و آنلاین در مورد مفاهیم و احکام سند تحول بنیادین ویژه کلیه فرهنگیان، توجه ویژه به آموزش جامع ابعاد مختلف سند تحول در برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان، برگزاری آزمون‌های جامع دوره‌ای از مفاهیم و احکام سند تحول، تهیه و تدوین محتواهای چندرسانه‌ای، بروشور و پوستره‌های آموزشی در مورد تمام بخش‌های سند تحول بنیادین و قرار دادن آن‌ها در اختیار کلیه فرهنگیان، توجه به میزان آگاهی افراد نسبت به مفاهیم و احکام سند در آزمون‌های استخدامی وزارت آموزش و پرورش، اجرای عادلانه نظام رتبه‌بندی معلمان، استفاده از ظرفیت رسانه ملی برای پخش برنامه‌های آموزشی جذاب در راستای افزایش آگاهی نسبت به سند تحول بنیادین، ارتقای سطح دانش عمومی جامعه نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول بنیادین و ...

پدیده محوری، پدیده اصلی فرایند مورد مطالعه است (Bazargan et al., 2008). پدیده محوری مدل ارائه شده، آگاهی و نگرش معلمان نسبت به سند تحول بنیادین بوده که شامل ۷ مقوله اصلی و ۲۴ مقوله فرعی است. مقوله‌های اصلی موثر بر آگاهی و نگرش معلمان شامل: فردی، آموزشی، سازمانی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و فناوری است. مقوله فردی شامل پنج مقوله فرعی سطح سواد، رشد حرفه‌ای، گرایش مذهبی، گرایش سیاسی، توسعه فردی است. آموزشی شامل دوره‌ها، کتب، مقالات و سمینارها است. سازمانی شامل عدالت سازمانی، مدیریت عملکرد، مدیریت کیفیت، مدیریت تحول و رهبری معنوی است. اجتماعی شامل منزلت اجتماعی معلمان، موسسات کنکور و میزان توانمندی و آگاهی فارغ التحصیلان است. سیاسی شامل تناسب دیپلماسی بین المللی دولت با سند تحول، نگرش دولت نسبت به آموزش و پرورش، نوع رفتار با مطالبات معلمان و توجه به اشتغال فارغ التحصیلان است. فرهنگی شامل میزان توجه به زبان و فرهنگ‌های بومی در سند تحول، تناسب محتوای سند با مقتضیات زمانه و تاثیر فعالیت موسسات فرهنگی دولتی بر فرهنگ عامه است. فناوری نیز شامل تناسب برنامه‌های سند با رشد جهانی علم و فناوری، میزان استفاده از فناوری در پیاده سازی اهداف سند می باشد.

شرایط زمینه‌ای، نشان دهنده یکسری خصوصیات ویژه است که به پدیده‌ای دلالت می‌کند؛ به عبارتی، محل حوادث یا وقایع مرتبط با پدیده‌ای در طول یک بعد است که در آن کنش متقابل برای کنترل، اداره و پاسخ به پدیده صورت می‌گیرد (Corbin & Strauss, 2008). در این پژوهش، شرایط زمینه‌ای شامل سه مقوله وضعیت معیشتی فرهنگیان، جایگاه اجتماعی

و شرایط ادامه تحصیل آنان است. از مهمترین مقوله‌ها و کدهای باز مربوط به شرایط زمینه‌ای می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد: تعداد و کیفیت دوره‌های بازآموزی و به‌روزرسانی متناسب با تغییرات برنامه درسی کلیه مقاطع، تعداد و کیفیت کارگاه، همایش، دوره ضمن خدمت حضوری و آنلاین در مورد مفاهیم و احکام سند تحول بنیادین ویژه کلیه فرهنگیان، میزان توجه به آموزش جامع سند تحول و کلیه زیرنظام‌های آن در برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان، تناسب میزان حقوق ماهیانه دریافتی فرهنگیان با نرخ تورم.

شرایط واسطه‌ای (مداخله‌گر): شرایط واسطه‌ای شرایط عمومی محیطی هستند که

راهبرد را تحت تأثیر قرار می‌دهند (Bazargan et al., 2008). در پژوهش حاضر و بر اساس تحلیل محتوای مصاحبه‌ها دو مقوله خصوصیات شخصیتی فرهنگیان و سیاست‌های توسعه حرفه‌ای تحت عنوان شرایط واسطه‌ای شناسایی شدند.

راهبردها اقدامات یا تعامل‌های ویژه‌ای هستند که از پدیده اصلی حاصل می‌شوند

(Bazargan et al., 2008). راهبردهای بهبود وضعیت آگاهی و نگرش معلمان نسبت به سند تحول بنیادین شامل راهبری و مدیریت، برنامه درسی، تامین فضا، تجهیزات و فناوری، تامین و تخصیص منابع مالی، پژوهش و ارزشیابی، تربیت معلم و تامین منابع انسانی همراه کدهای باز مربوط به آنها آمده‌اند. از مهمترین مقوله‌ها و کدهای باز مربوط به راهبردها می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:

ایجاد دبیرخانه راهبری اجرای سند تحول بنیادین در ادارات آموزش و پرورش، تدوین چارچوب ادراکی مناسب برای فهم مناسب و یکسان از مفاهیم سند تحول، توانمندسازی منابع انسانی بویژه مدیران مدارس در درک مفاهیم و مفاد سند، بازنگری مقررات و آیین‌نامه‌ها (با تاکید بر آیین‌نامه اجرایی مدارس) با رویکرد تفویض اختیار و کاهش تمرکز و افزایش اختیارات ارکان مدرسه جهت برنامه‌ریزی و ارائه خدمات مختلف در راستای اهداف کلان و عملیاتی سند، طراحی سازوکار قانونی برای ارتباط سازمانی شوراهای آموزش و پرورش استان‌ها با شورای عالی آموزش و پرورش جهت ارتقای نقش شوراها در اجرای سند تحول، استفاده از ظرفیت رسانه ملی و رسانه‌های محلی در ترویج سند تحول بنیادین و کمک به توسعه نظام تعلیم و تربیت، تدوین برنامه‌های توسعه پنج ساله سنواتی وزارت آموزش و پرورش مبتنی بر برنامه زیرنظام‌های سند تحول بنیادین، اصلاح ساختار آموزش و پرورش متناسب با نقش و مأموریت‌های جدید در سند تحول توسط مراجع ذیربط، اجرای نظام رتبه‌بندی حرفه‌ای معلمان (از استاد تا مدرسه)، بازنگری در جدول مواد و محتوای کتب درسی با رویکرد انعطاف‌پذیری و پاسخگویی به نیازهای

محلی متناسب با مفاد سند، طراحی سازوکارهای لازم برای توزیع منابع مالی متناسب با برنامه و مفاد سند در سطح ملی، استانی و منطقه‌ای، برآورد منابع مالی مورد نیاز برای پیاده سازی برنامه های اجرایی زیر نظام های سند تحول بنیادین آموزش و پرورش.

پیامدها، نتایج هستند که در اثر راهبردها ایجاد می‌شوند (Bazargan et al., 2008). پیامدهای ارتقای نگرش و آگاهی معلمان را می‌توان به ترتیب شامل تحول پویای محیط مدرسه، ارتقای شخصیت حرفه‌ای معلمان، تعالی همه‌جانبه دانش‌آموزان در نیل به حیات طیبه دانست. **چارچوب بومی جهت ارتقای وضعیت آگاهی و نگرش معلمان نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول بنیادین آموزش و پرورش**

پس از بررسی و مطالعه مبانی نظری موجود در این حوزه و احصای آگاهی و نگرش هزار نفر از فرهنگیان استان و مصاحبه با ۱۰۰ نفر از صاحب‌نظران در زمینه آگاهی و نگرش معلمان استان کردستان نسبت به سند تحول بنیادین، مقوله‌های اصلی و فرعی مربوط به آگاهی و نگرش معلمان استان نسبت به سند تحول بنیادین احصا و مدل مفهومی نهایی به شرح زیر تدوین شد.

الف- کدگذاری محوری: کدگذاری محوری عبارت از سلسله رویه‌هایی است که از طریق پیوند بین مقوله و مقوله‌های فرعی، داده‌ها را با یکدیگر ارتباط می‌دهد. بدین ترتیب، کدگذاری محوری به فرآیند شکل‌دهی مقوله‌های اصلی و فرعی اشاره دارد. این کار با استفاده از یک پارادایم (مدل الگویی یا سرمشق) انجام می‌شود تا روابط بین شرایط علی، پدیده محوری، شرایط زمینه‌ای، شرایط میانجی، راهبردها و پیامدها را نشان دهد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

ب- کدگذاری انتخابی: در این مرحله نظریه پرداز داده بنیاد مقوله محوری را که سایر مقولات بر محور آن می‌گردند و کلیتی را تشکیل می‌دهند، به طور روش مند انتخاب و با ارتباط دادن آن با سایر مقوله‌ها به نگرش نظریه اقدام می‌کند که شرحی انتزاعی برای فرآیندی که در پژوهش مطالعه شده است، ارائه می‌دهد (Danaeifard et al., 2005). بنابراین، مدل مفهومی ارتقای آگاهی و نگرش معلمان استان کردستان به شرح شکل ۱ ترسیم شده است.



شکل (۱) مدل مفهومی ارتقای آگاهی و نگرش معلمان استان کردستان نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول بنیادین

بحث و نتیجه‌گیری

همان‌طور که یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد، در کل میزان آگاهی معلمان استان کردستان نسبت به تمامی مفاهیم و احکام سند تحول بنیادین به طور میانگین، پایین است که نمره آگاهی آنان نسبت به مفاهیم کمی بیشتر از آگاهی آنان نسبت به احکام بوده است اما در کل میزان نگرش معلمان نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول مثبت است و در مقایسه با نمرات کسب شده از پرسشنامه سنجش آگاهی، نتایج حاصله در بخش نگرش نشان‌دهنده دیدگاه مطلوب اکثریت معلمان نسبت به احکام و مفاهیم سند می‌باشد. در بررسی تطبیقی با پژوهش‌های مورد بررسی در ادبیات تحقیق، تا پیش از این پژوهش، هیچ کار مشابهی در زمینه سنجش آگاهی معلمان نسبت به سند تحول بنیادین انجام نشده است، اما می‌توان نتایج سایر پژوهش‌های سنجش آگاهی معلمان در حوزه‌های متفاوت را مورد مقایسه قرار داد. مطالعات Abdi et al (2010) نشان داده است که میزان آگاهی کلی معلمان نسبت به ناتوانی‌های یادگیری دانش آموزان در سطح پایینی قرار دارد و برای اصلاح این وضعیت استفاده از دوره های ضمن خدمت را پیشنهاد کرده اند.

در تحقیق Tajik (2005) دریافت شد که میزان آگاهی معلم از اهداف درس تعلیمات اجتماعی در حد متوسط بوده، اکثریت معلمان اطلاعات و آگاهی کافی از روش‌های تدریس نداشته و در رابطه با کاربرد مواد آموزشی اکثر معلمان به کتاب درس بسنده می‌کنند. همچنین اکثر معلمان با اصول و روش‌های علمی ارزشیابی، آشنایی کافی نداشته و در طراحی سوالات امتحانی از نظر دانش و مهارت در سطح بالایی قرار ندارند که این نتایج در پژوهش‌های (Ameri (2005)، Babaei Mayardan (2003)، Ayazi (2002) و (Najari 2001) Esfahani نیز تایید شده است که در تمامی آن‌ها نمره میانگین آگاهی معلمان استان‌های مختلف کشور از جمله استان‌های تهران، آذربایجان غربی و شرقی و سمنان، نسبت به دانش و مهارت‌های حوزه حرفه معلمی پایین‌تر از حداقل قابل قبول بوده است. طبق نتایج حاصله از بررسی پرسشنامه‌های سنجش آگاهی معلمان استان کردستان در این پژوهش، بالاترین میزان آگاهی معلمان مربوط به مفهوم جامعه اسلامی بوده است و پایین‌ترین نمره مربوط به مفهوم شایستگی‌های پایه و حکم وظایف شورای عالی آموزش و پرورش می‌باشد. معلمان استان کردستان در مفاهیم هدف‌های کلان نظام تعلیم و تربیت، نظام مشاوره و راهنمای تربیتی، فلسفه تربیت رسمی عمومی، افق چشم انداز ۱۴۰۴، هویت، ساحت‌های

ششگانه فلسفه تعلیم و تربیت، نظام بالندگی شغلی و شایسته‌سالاری، استقرار نظام ۳-۳-۶ و مفهوم تعلیم و تربیت، نمره بالاتر از حداقل قابل قبول کسب کرده‌اند.

از بررسی این نمرات، چنان منتج می‌شود که آگاهی معلمان نسبت به مفاهیم دینی، اجتماعی و سیاسی و نیز مفاهیم مربوط شغلی و معیشتی عمومی تا حد قابل توجهی نسبت به مبانی نظری سند تحول، مفاهیم تخصصی و اهداف و راهبردهای کلان و وظایف و احکام مربوط به نحوه ترمیم و اجرای سند، بالاتر است. بر اساس این نتایج و تحلیل‌های صورت گرفته بر روی مصاحبه‌های انجام شده، یکی از اصلی‌ترین دلایل این مسئله، می‌تواند عدم سیاست‌گذاری صحیح در زمینه آموزش‌های ضمن خدمت معلمان و عدم ارائه متن سند و زیرنظام‌های آن به صورت محتوای آموزشی قابل ارجاع توسط معلمان کلیه مقاطع باشد. در تحلیل یافته‌های پژوهشی حاصل از مشخصات جمعیت شناختی، مقایسه‌ی میانگین نظرات آزمودنی‌ها در آگاهی آنها نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول، به تفکیک جنسیت، میزان تحصیلات، سابقه تدریس و منطقه محل خدمت نشان می‌دهد که بین معلمان زن و مرد در آگاهی آنها نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول بنیادین، از لحاظ آماری، تفاوت وجود دارد و آگاهی معلمان زن نسبت به معلمان مرد بیشتر بوده است، که این نتیجه، نتایج پژوهش‌های (2005) Ameri و (Babaei 2003) Mayardan را تایید می‌کند. این نتایج همچنین نشان می‌دهد که مانند نتایج پژوهش‌های (2010) Abdi et al و (2001) Najari Esfahani آگاهی معلمان با سطح تحصیلات بالاتر، نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول بیشتر است. اما سابقه‌ی تدریس و منطقه محل خدمت معلمان در میزان آگاهی آنها تاثیر قابل مشاهده‌ای ندارد.

در زمینه بررسی نگرش معلمان استان کردستان نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول بنیادین نیز تا کنون هیچ پژوهشی در کشور انجام نشده است و به‌طور کلی در این زمینه پیشینه دقیق و وسیعی در کشور وجود ندارد. طبق نتایج این پژوهش، نگرش معلمان استان نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول در حد مطلوبی ارزیابی شده است و میانگین کلی نمره نگرش آنان در حدود حداکثر می‌باشد که در این میان مثبت‌ترین نگرش مربوط به مفهوم نظام بالندگی شغلی و شایسته‌سالاری و وظایف وزارت آموزش و پرورش در اجرای سند تحول با و پایین‌ترین امتیاز مربوط به مفهوم سنین لازم‌التعلیم و حکم وظایف شورای عالی آموزش و پرورش بوده است. طبق این نتایج و مقایسه آن با نتایج حاصل از تحلیل پرسشنامه‌های آگاهی سنجی، معلمان نسبت به وظایف آموزش و پرورش نگرش و آگاهی مطلوبی دارند، اما امتیاز نگرش و آگاهی آنان نسبت به شورای عالی آموزش و پرورش در سطح پایینی قرار دارد. به نظام شغلی و

شایسته‌سالاری نیز در هر دو آزمون نگرش و آگاهی، امتیاز مطلوبی تعلق گرفته است که ممکن است ناشی از توجه بیشتر معلمان به مسائل شغلی، حرفه‌ای و معیشتی خود باشد که این نتیجه توسط پژوهش (Proser & Walley, 2005) نیز ارائه شده است.

در این پژوهش، علاوه بر بررسی‌های فوق، برای تعیین عوامل موثر بر نگرش و آگاهی معلمان از سند تحول بنیادین، از تحلیل نتایج حاصل از ۱۰۰ مصاحبه استفاده شده است که به‌طور کلی، مهمترین عوامل شامل؛ شرایط علی، از جمله: سیاست‌های مدیریت منابع انسانی، سیاست‌های مالی، سیاست‌های اجتماعی، سیاست‌های پرورشی و سیاست‌های آموزشی، شرایط مداخله‌گر، از جمله: خصوصیات شخصیتی فرهنگیان و سیاست‌های توسعه حرفه‌ای و شرایط زمینه‌ای، از جمله: وضعیت معیشتی فرهنگیان، جایگاه اجتماعی فرهنگیان، شرایط ادامه تحصیل و دوره‌های ضمن خدمت فرهنگیان می‌باشد. اثرگذارترین مقوله‌های فرعی شرایط علی در زمینه نگرش معلمان، مربوط به سیاست‌های مدیریت منابع انسانی و مالی است که بر رضایت شغلی آنان و جایگاه اجتماعی آنان اثرگذار است.

بنابراین، برای افزایش تناسب آگاهی و مهارت‌های حرفه‌ای فرهنگیان با اهداف سند تحول بنیادین، لازم است به‌طور خلاصه راهکارهای زیر را به کار گرفت:

- برگزاری دوره‌های بازآموزی و به‌روزرسانی متناسب با تغییرات برنامه درسی کلیه مقاطع
- برگزاری کارگاه، همایش، دوره ضمن خدمت حضوری و آنلاین در مورد مفاهیم و احکام سند تحول بنیادین ویژه کلیه فرهنگیان
- توجه ویژه به آموزش جامع ابعاد مختلف سند تحول در برنامه درسی دانشگاه فرهنگیان
- برگزاری آزمون‌های جامع دوره‌ای از مفاهیم و احکام سند تحول
- در نظر گرفتن مکانیسم تشویقی برای آگاهی از سند و عمل کردن بر مبنای آن
- تهیه و تدوین محتواهای چندرسانه‌ای، بروشور و پوستره‌های آموزشی در مورد تمام بخش‌های سند تحول بنیادین و قرار دادن آن‌ها در اختیار کلیه فرهنگیان
- توجه به میزان آگاهی افراد نسبت به مفاهیم و احکام سند در آزمون‌های استخدامی وزارت آموزش و پرورش

علاوه بر برنامه‌ریزی در راستای بازآموزی کارکنان، نوع نگرش آنان نسبت به سازمان و شرایط شغلی نیز در میزان آگاهی آنان موثر است. در مطالعات رفتار سازمانی، بر نگرش‌های مربوط به شغل تاکید می‌شود و بیشتر این مطالعات در ارتباط با سه نگرش تعهد سازمانی، رضایت شغلی و وابستگی شغلی می‌باشد (Robbins, 1988). بین میزان آگاهی از اهداف،

نگرش و اخلاق کاری رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد. آگاهی از اهداف و برنامه‌های بلندمدت سازمانی، می‌تواند باعث ارتقای نگرش مثبت کارکنان و تعهد کاری آنان شود (Ahmadi, 2014). افزایش آگاهی کارکنان از مسائل حرفه‌ای خود، باعث ارتقای نگرش آنان نسبت به سازمان و افزایش تعهد کاری آنان می‌شود. در مقابل، اگر کارکنان دیدگاه مثبتی نسبت به سازمان داشته باشند و رضایت شغلی آنان در حد مطلوبی باشد، رغبت‌شان برای یادگیری بیشتر و افزایش آگاهی در زمینه اهداف و برنامه‌های سازمانی افزایش می‌یابد (Naeli, 1997).

بر این اساس، میزان آگاهی و نوع نگرش معلمان نسبت به مفاهیم و احکام سند تحول تاثیر متقابلی بر یکدیگر دارند. از این رو، عوامل مرتبط با میزان رضایت شغلی معلمان که تاثیر مستقیمی بر میزان رغبت آنان به یادگیری مفاهیم و احکام سند تحول بنیادین دارند، عبارتند از:

- اجرای عادلانه نظام رتبه‌بندی معلمان
 - ارتقای وضعیت معیشتی فرهنگیان با توجه به نرخ تورم
 - اجرای قانون نظام هماهنگ کارکنان دولت
 - فراهم کردن زمینه ادامه تحصیل فرهنگیان و احتساب ارتقای مدرک تحصیلی
 - در نظر گرفتن سیستم مطلوب دریافت بازخورد عملکرد
 - تفویض اختیار به معلمان، مدیران و سایر کارکنان در حوزه عملیاتی خود
 - نظرسنجی از فرهنگیان در خصوص کلیه مفاد سند و ترمیم و به روزرسانی آن با توجه به دیدگاه‌های آنان
- بنابراین، علاوه بر شفافیت و اطلاع‌رسانی صحیح محتوای سند تحول بنیادین، استفاده از خرد جمعی و مشارکت خود معلمان در تدوین مفاهیم و احکام آن و نیز در فرآیند ترمیم سند، باعث همسویی بیشتر آنان با اهداف سازمانی آموزش و پرورش خواهد شد. افزایش ارتباطات درون سازمانی به شکل عمودی و افقی و برگزاری جلسات هم‌اندیشی دوره‌ای در سطح مدارس و ادارات مناطق، در به ثمر رساندن اهداف و احیای حس تعهد معلمان نقش به‌سزایی دارد. نقش آموزش کارکنان و ارتقای سطح تحصیلی، شایستگی و مهارت‌های ایشان بسیار با اهمیت است. این نتیجه در پژوهش (Tadrishassani, 1997) نیز تایید می‌شود که برای این‌که کارایی شغلی معلمان بالا رود، معلمان باید از رغبت شغلی، خوشنودی شغلی و تعهد سازمانی بالایی برخوردار باشند.

منابع

- Abdi, B., Sadegh Mousavi, Kh., Ghadiriannejad. F., Jahromi, M., & Panahiabouzar, Sh. (2010). Evaluation of knowledge of primary school teachers towards incapable of Diseases Student learning. *Quarterly Journal of Exceptional Children*, 9(4), 345 - 356 (in Persian).
- Ahmadi, S. (2014). Checking the aware of the impact of national development goals on the work ethics of government employees, *Journal of sociology, economics and development*. (in Persian)
- Ameri, M. (2005). The Prevalence of Learning Disorders in Primary Schools student and their Teachers' Knowledge in Semnan Province in the Year of 2005. *Semnan Province Education Research Council*. (in Persian)
- Babaei Mayardan. M. A. (2002). A Survey on the Knowledge of Primary Teachers toward Learning Disorders in Students. *Education Research Council of East Azarbaijan Province*. (in Persian)
- Bazargan, A., Sarmad, Z., & Hejazi, E. (2008). *Methodology of Research in behavioural sciences*, Tehran: Agah (in Persian).
- Bohner, J. V. M. (2006). *Attitude and change of attitudes* (Mahdad, Trans.). Tehran: Jungle publication (in Persian).
- Corbin JM., & Strauss AL. (2008). *Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory*. 3rd ed. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, Inc.
- Danaeifard, H., Alvani, S. M., & Adel, A. (2014). *Methodology of quality research in Management: Comprehensive approaches*. Tehran: Saffar Publishing (in Persian).
- Elbaz. R. S. (1991). *Teacher Prticipation in Curriculum Development*. In *Intrnational Encyclopedia at Curriculum*. Program press.
- Ernest, P. (1989). The knowledge, beliefs, and attitudes of the mathematics teacher: A model, *Journal of Education for Teaching*, 15, 13-33.
- Fergus, J. (2005). *Psychological social interaction* (Beigi, Kh, & Firoozbakht, M. Trans.). Tehran: Abjad Publication (in Persian).
- Fridman, M. (1970). The Social Responsibility of Business is to Increase its Profits. *The New York Times Magazine*.
- Ghaseminejad, A., & Ismaeili. R. (2005). Survey of status and social situations of teachers from the viewpoint of secondary school students. *The Quarterly of the Amoozeh* (23), 47-42 (in Persian).
- Ghourchian, N. Gh. (2000). *National regional planning in the system of education, doctor of course*. Tehran: Azad University (in Persian).
- Ghulami, S., & Hossein. C. (2012). Happiness anticipate students according to their perceptions of teacher expectations, Manner of interaction between teachers and efficacy. *Journal of Learning and Education Studies*, (1), 109-83 (in Persian).

- Griswold, M. (1988). The School of the Third Wave of Reforms: The Need to Go Beyond Current Structure. *American Secondary Education*, 19(4), 7-11.
- Haider, H., & Frensch, P. A. (2002). Why aggregated learning follows the power law of practice when individual learning does not: Comment on Rickard (1997, 1999), Delaney et al. (1998), & Palmeri (1999). *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory, and Cognition*, 28(2), 392-406.
- Helsby, G., & McCulloch, G. (Eds.). (1997). *Teachers and the National Curriculum*. London: Cassel.
- Jett, D. L., & Schafer, W. D. (1992). Classroom Teachers Move to Center Stage in the Assessment Area--Ready or Not? The Annual Meeting of the American Educational Research Association - Research/Technical (143) - - Speeches/Conference Papers (150).
- Kelly, S. M. (2018). *What is the role of teachers in education*, MIT press, Cambridge, MA.
- Kreutzer, M. (2018). *The teachers as a change agent* Sage publication, Inc.
- Mehrmohammadi, M. (2017). *Recognition of Teacher's Concept and Position in the National Curriculum*, Tehran: Samt Publication (in Persian).
- Milton, L. (2018). Teacher involvement in education change: The role of teachers in changes in education, *Prelac journal regional education project for Latin America and the Caribbean*. 1.
- Naeli, M. (1997). *Motivation in organizations*. Tehran: Ministry of culture and higher education (in Persian).
- Najari isfahani, M. (2001). *Survey on the perception of teachers' expertise and project guidance within the context of an exam questions and evaluation skills in Isfahan province*. Tehran: Teacher Training University (in Persian).
- Navid Adham, M. (2018). Meeting reviewed achievements, review and Vision of Fundamental Transformation Document of education, Higher Council of Education (sce.medu.ir) (in Persian).
- Osgood, J. (2010). Reconstructing professionalism in ECEC: the case for the 'critically reflective emotional professional'. *Early Years*. 30(2), 119 — 133.
- Priestley, M. (2005). Making the most of the curriculum review: some reflection on supporting and sustaining change in schools. *Scottish Educational Review*. 37(10), 29-38.
- Prosser, H., & Walley, T. (1995). A qualitative study of GP's and PCOs' views on the importance of the influence of the prescribing drugs. *Social Science & Medicine*, 60, 1335-1346.

- Rahimi, Sh. (2005). Standards of education system of Iran, Tehran: Ministry of Education, Department of Planning and Human Resources assistance (in Persian).
- Rich, J. (1997). Blueprint 200 Students Performance Standards: What Variables.
- Robbins, S.P. (1988). *Organizational Behaviour: Concepts, Controversies, and Applications*, (2nd ed.). Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall.
- Salehi, K., Bazargan, A., Sadegi, N., & Shokohi Y. (2016). Perceptions and experiences of teacher's representation of the probability of damage resulting from the implementation of the program recommended quality evaluation in primary schools. *Studies of educational measurement and evaluation*, 5 (9), 99-59. (In Persian)
- Saroukhani, B. (2003). *Research Methods in Social Sciences, Research Institute of Humanities and Economic Studies*, Tehran, Eighth Edition (in Persian).
- Secretariat of the Higher Council of Education. (2011). A series of articles on the Fundamental Transformation Document of education, Tehran: Ministry of Education (in Persian).
- Shi, J.R., Liu, S.Y., & Xiong, W.T. (2005). A new solution for interval number linear programming, *Journal of Systems Engineering Theory and Practice*, 2: 101-106.
- Shyjith, K., Ilangkumaran, M., & Kumanan, S., (2008). Multi-Criteria Decision-Making Approach to Evaluate Optimum Maintenance Strategy in Textile Industry, *Journal of Quality in Maintenance Engineering*, 14: 375-386.
- Tadrishassani, D. (1997). *Investigated the relationship between job status, the job satisfaction and organizational commitment to stay on the job performance and education*, Tehran: Faculty of Economics and Social Sciences (in Persian).
- Tajik, A. (2005). *Teachers' performance up a fifth of the initial suite of knowledge of the goals and methods of teaching policies, skills teaching, application of training method of evaluation, and a quality questions of the exam*, Theses of Master of Science. Tehran: TTC University (in Persian).
- Tousi, M. A. (2001). *Policy making in education systems*, Tehran: Azad University (in Persian)